№ 3. Sestdeen, 9. janwarî. 1910.

Makfà,
Jelgawà sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfà,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap.
2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap

Pasta kaste № 17.

Iznahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

89. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

„Latweeschu Awises"

ar 1910. gadu uffahka sawu 89. gada gahjumu.

„Latweeschu Awises", kuras jau kalpojuschas daudz paudsem un tahlu pasihstamas tautâ, ari joprojam strahdàs kristigâ un tautiskâ garâ, un zentisees weizinat muhsu dsimtenê un Latweeschu tautâ tizibu, tikumibu un wesseligu tautisku apsinu. — **„Latweeschu Awises"** pasneegs katrâ nodalâ kodoligus rakstus un droschas sinas.

Jau wesselu gadu **„Latweeschu Awises"** nostaigajuschas tagadejâ wadibâ, stingri un noteikti aisstahwedamas weennotak un wisur Latweeschu tautas intreses, tà garigâ, kà laizigâ sinâ, un tahdâ kahrtâ pilnigi atspehkojuschas — pee wadibas mainas — no sinamas puses launprahtigi ispaustàs baumas, itin kà nu **„L. A."** wairs nestrahdaschot tautiskâ garâ. — Wesseligâ tautiskâ garâ **„L. A."** waditas lihds schim un tiks waditas ari joprojam.

„Latw. Awises", kaut gan Jelgawâ isnahkdamas, peegreesis peederigu wehribu ari Widsemes Latweeschu dsihwei, kà it sewischki ari Rigai, kà Latweeschu dsihwes zentram.

„Latweeschu Awises" isnahks lihdschinejâ weidâ ar peelikumeem — basnizai un skolai, semkopibai un saimneezibai un daitrakstneezibai.

Wiseem muhsu 1910. gada abonenteem gadam beidsotees peesahtisim besmaksas peelikumu redakzijas isdotu „Mahjsaimneezibas Kalendaru" 1911. gadam, ar dailliteraturas un sinisku pamahzoschu rakstu nodalam, kà ari dascham ilustrazijam.

„Latweeschu Awises" isnahks kà lihds schim 2 reis nedelâ treschdeenàs un sestdeenàs un makfà:

Jelgawâ ekspedizijâ sanemot:		Jelgawâ ar peesuht. mahjâ:	
par gadu . .	2 rbl. 20 kap.	par gadu . .	2 rbl. 50 kap.
„ 1/2 gadu .	1 „ 20 „	„ 1/2 gadu .	1 „ 35 „
„ 1/4 „ .	— „ 60 „	„ 1/4 „ .	— „ 70 „

Pa pastu sanemot:
par 1 gadu . . . . 3 rub. — kap.
„ 1/2 gadu . . . 1 „ 60 „
„ 1/4 „ . . . — „ 90 „
Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap. un 1 rub. 20 kap.

Apstellejumus uf **„Latweeschu Awisem"** peenem **Jelgawâ** Ferd. Besthorna, C. Bluhma, H. Allunana, L. Neimana, G. Landsberga, J. Schablowska grahmatu weikalôs un „Semkopja" ekspedizijâ, kà ari Fr. Weidemana, Reinschüsseka, W. Gottharda, Schrempfa, Steinberga, J. Droschprata, A. Stegmana un J. Matschewska pahrtikâs pretschu weikalôs un J. F. Steffenhagen un dehla drukatawâ. **Leepajâ** Am. Voegedinga un M. Sehrdeena grahmatu weikalôs un Fr. Werbela weikalâ. **Preekulê** Burkewitza weikalâ. **Wainodê** Altberga weikalâ. **Durbê** Dihzmana weikalâ. **Aisputê** Fr. Rosensteina un W. Altberga. **Wentspilî** T. G. Antmana. **Kandawâ** E. Steina. **Talsôs** J. Koucewicza. **Tukumâ** J. Birsgala. **Saldû** Fr. Kruhmina un Ringait Wehja. **Kuldigâ** Fr. Besthorna un J. Rosensteina. **Wez-Auzê** Akermana. **Dobelê** Aumaka. **Bauskâ** L. Upeneeka un K. Steperman'. **Schàgarê** Segermana un **Jehkabmeestâ** Jurjana grahmatu weikalôs. **Behnê** Zehsneeka pahrtikas pretschu weikalâ. **Rigâ** Jonck un Poliews'ky, N. Kymmela, P. Behrsina, D. Löfflera, D. Seltina, Schmana grahmatu weikalôs un „Rigas awises" ekspedizijâ. **Rujenê** J. Alksna. **Walmeerâ** P. Skrastina un Treija. **Zehsis** K Galwina. **Limbaschôs** J. Gregorius. **Dwinskâ** K. Loses un **Stukmanôs** A. Wihtsnes grahmatu weikalôs. — Tapat **apstellejumus** peenem draudschu zeen. mahzitaji un skolotaji.

„Latweeschu Awischu" redakzija un ekspedija atrodàs **Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.** Telefons 644. Pasta kastite № 17.

Adrese: pasta suht. городъ Митава, „Латвіэшу Авизесъ" почт. ящикъ № 17.

Atbildigais redaktors **J. Purinsch (Purinu Klaws).**

Dsihwibas apdroschinaschana

pee mums, Latweescheem, wehl beesgan neparasta leeta, un ja ari weens otrs wehletos sawu dsihwibu apdroschinat, tad tam bij jagreeschàs pee zittauteeschu (sewischki kreewu un amerikanu) atteezigajàm beedribam.

Tagad, kà jau muhsu awises pag. gada 104. numurâ ihsumâ sinots, mums paschcem te Jelgawâ nodibinajusees „Latweeschu Sawst. Dsihwibas apdroschinaschanas beedriba", kuras statuti un polisu noteikumi no waldibas apstiprinati un pati beedriba jau pee darba, kurai katrâ sinâ, kà wisai leetderigai un swehtibu nesoschai eestahdei, janowehl wislabakàs sekmes.

Katrs gahdigs saimneeks, tà schak leetâ raksta „T.", apdroschinajàs pret saudejumeem, kas winam waretu zeltees zaur ugunsgrehku, tas ir zaur to, ka uguns peepeschi, negaidot un nedomajot isnihzina winam ehkas, leetas un krahjumus. Pret scho preekschmetu sadilschanu dabigi zaur leetoschanu — winsch nodroschina sawu saimneezibu tahdâ zeklâ, ka jau pee laika lehnam eekrahj lihdsekkus preeksch ehku atjaunoschanas un jaunu leetu eegahdaschanas. — Waj nu gan kotra weena zilweka dsihwiba un darba spehja ari naw mantas, kas peepeschi zaur nahwi un dabigi zaur wezumu teek isnihzinatas, un waj katram weenam zilwekam nawa wisleelakà interese aissargat neween sawejos, sawu familiju, bet ari pascham sewi pret wisàm nebuhschanàm, kahdas winam un wina familijai war atnest wezums un nahwe.

Pee mums, deemschehl, wehl koti rets kahds zilweks domà par dsihwibas apdroschinaschanu. Nija un lauku schkuhnis, kukmaschina un t. t. teek gan ar leelako usmanibu apdroschinati, kaut gan premija ir augsta, bet gandrihs neweens laukstaimneeks wehl nebuhs apdroschinajis sawu dsihwibu, lai gan skahde, kas wina familijai zelàs zaur wina nahwi, buhs katrâ sinâ baudsi leelaka, nekà skahde, kas zelàs zaur rijas woi kukmaschinas nodegschanu. Starpiba ir tikai ta, ka saimneekam — gimenes tehwam mirstot — zeeteji ir wina familijas lozekli, bet rijai un kukmaschinai sadegot zeesch lihds ar familijas lozekleem ari pats saimneeks — familijas tehws. Waj nu schi starpiba familijas tehwam war noberet par eemeslu, riju un kukmaschinu apdroschinat, bet sawu dsihwibu ne! Domaju, ka tas tà nekur nebuhs, ir pee wispanihkuschakà zilweka nebuhs! Eemesls uf dsihwibas neapdroschinaschanu buhs weenigi newehriba un ari apdroschinaschanas beedribu neehrta un gruhta peetikschana.

Kamehr zitâs semês dsihwibas apdroschinaschana ir plaschi jo plaschi eespeedusês tautas masàs, tamehr pee mums Kreewijà, ari pee latweescheem, apdroschinaschanas leeta stipri nepasihstama leeta. Mums ir gan leelakàs pilsehtàs labi baudsi behru kases, kuru mehrkis stipri lihdsinajas dsihwibas apdroschinaschanai, bet kuru darbibas eezirknis wisai aprobeschots un kuras nostahditas ari uf tahdeem pamateem, ka uf teem nekahdu plaschaku attihstibu newar sagaidit.

Kà zitâs malâs apdrpschinaschanas leeta attihstijusês, lai apleezina baschi skaitli. Peem. Austrijà 31. dezembrî 1908. g. apdroschinaschanas beedribâs bija apdroschinatas pehz 1,425,166 polisem kopâ par 3,637,562,282 kronu un bes tam pehz 446,330 polisem uf sadsihwoschanu 804,169,641 un tahlak 40,045 personam nodroschinata muhscha rente kopâ uf 22,828,843 kr. gadâ. — Un Austrija itin nebuht nepeeder pee Wakar-Eiropas wairak attihstitàm semem — tur ir walstis, kur apdroschinaschanas leeta wehl baudsi tahlak attihstijusês. Peemehram Anglijà nawa neweena zilweka, isnemot wispehdejo eelmalu publiku, kas nawa apdroschinajees. — Peegreeschotees Kreewijas wairak attihstitai semei Somijai (pee 3 milj. eedsihwotaju) redsams, ka tur 1908 gada sahkumà bija no tureenes dsihwibas apdroschinaschanas beedribam nosleehzti apdroschinajumi no 3 somu paschu beedribam par 288,727,664 marku, 19 ahrsemju beedribam par 77,154,568 marku un kreewu beedribam par 10,000,000 marku — kopâ par 365,882,232 somu markam.

Un pee mums, kas ari skaitamees par weenu no Kreewijas wairak isglihtotu un wairok turigu semi — pee mums pastahweja lihds schim tikai weetam kahdas behru kases — bet no dsihwibas apdroschinaschanas winas ihstenà nosihmê — ne jausmas. Operija un operè gan pee mums baudsi un daschadas leelas akziju beedribas ari ar dsihwibas apdroschinaschanas leetu, bet tàs nespehj eespeestees plaschaki tautâ un nawa winàm ari ar to kahds eewehrojamaks sakars — un tadehk ari nekahdi panohkumi, jo pehz teem winas meklè. Tàs tikai rihkojas wisturigako kauschu aprindàs.

Lai ispildita augscham aprahdito tautas sadsihwê gruhti sajuhtamo robu un ari pee Latweescheem wairak gahdatu par dsihwibas apdroschinaschanu — tad nupat Jelgawâ nodibinajusês „Latweeschu Sawstarpigà Dsihwibas Apdroschinaschanas Beebriba" un no eekschleetu ministrijas tikusê apstiprinata un jaunà gadâ uffahk sawu darbibu. Paschu laiku teek nobeigti wajadsigee preekschdarbi, kà premiju aprehkinaschana, blanku sastahdischana. Beebriba ir sawstarpiga, bet preeksch leelakas droschibas tai teek likts blakam sawstarpibai 200,000 rubku leels paiju kapitals. Jaunàs beebribas statuti ir gluschi tahdi pat kà leelajàm apdroschinaschanas beebribam un darba lauks tai ari gluschi tahds pat: ta peenems apdroschinaschanu uf mirschanas gadijeenu ar premiju makfaschanu daschadu eekahrtoschanu, tà ka katrs warès eekahrtotees pehz saweem apstahkleem.

Jaunàs beebribas leetâs war greestees Latweeschu Sawstarpigàs Apdroschinaschanas Beebribas kantorî Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 44. Par operoziju ussahkschanu tiks drihsumâ islaists ihpaschs sinojums.

Tuwakas sinas un nosazijumus par beebribas darbibu pasneedsi beebribas dibinataji: J. Bissenieks Katoku eelâ № 46, agronoms J. Brasda, nama ihpaschneeks P. Kuadsinsch, nama ihpaschneeks O. Kukzelis, nama ihpaschneeks cand. rer. merc. W. Wihtols, mahzitajs J. Reinhards, nama ihpaschneeks Dr. P. Strautsels, sw. adw. K. Pauluks, fabrikants-agronoms A. Frischmans, muischas ihpaschneeks Dr. E. Dsinters un nama ihpaschneeki D. Kahnbergs un K. Graudinsch.

No ahrsemèm.

Leels aukstums Amerikâ un Riht-Asijâ.

Seemel-Ameriku pahrsteidsis sals un sneega masas. Sneegs daschàs weetàs snidsis deenu un nakti no weetas tà, ka zilweki preekschpilsehtàs newar isnahkt no saweem dsihwokleem, bet papreeksch jarok zeki sneegà. Satiksme un pasta peesuhtischana apgruhtinata un pahrtraukta. Sneegs pawadits no stipras wehtras, kas aukstumu paleelina. Starp Wladiwostoku un Kamtschatku kahds pasta twaikonis eesalis jau 2 deenas ledû. Daschi no pasascheereem uf kuga jau nosaluschi, kamehr ziti mehginaja eet pa ledu lihds zeetsemei: eedami zeklâ nosaluschi 11.

Turzija. Kretas jautajuma stahwoklis. Kretas waldiba swehrejuse ustizibu Greekijas karalim un turceenes tautas weetneeki nodomajot peebalitees, Atenas parlamentâ. Par to Turku waldiba, protams, koti saschutuse un peesuhtijuse Kretas aissargu walstim protestu pret schahdu rihzibu, jo ta aiskarot sultana waldineeka teesibas. Anglija un Kreewija sawàs atbildês isteikuschas, ka winas nowehrojuschas Kreteeschu politiku ar noschehlojumu. Winas turklaht likuschas manit, ka winas patlaban pahrspreeschot par sokeem, lai aisturetu Kreteeschu tautas weetneeku peedalischanos Atenu parlamentâ.

— No Konstantinopoles sino 31. dez., ka leelwesirs Haki pascha jau eestahjees amatâ un lihds ar to ari wiss jaunais kabinets, kura sastahws sekoschs: kara ministrs marschals Machmut Scheffets, marines — Halils, kultus — Emrolla, kalnu un meschruhpneezibas Mawrokordato, ahrleetu — Rifaats, eekschleetu — Talaots, finanschu — Dschawids, tirdsneezibas — satiksmes — Chaladschians, teesleetu — Nedschabims, basnizas mantu — Ali Chaidars, scheichs il islams — Huseins Husni. Jaunà ministrija sastahw is Jaunturkeem.

Turzija. Kretas aissargu walstu atbilde Turzijai esot ahrkahrtigi skarba pret kreteescheem. Scho skarbumu diplomatu aprindàs isskaidrojot ar to, ka aissargu walstis dabujuschas no turku waldibas pasinojumu, ka wina tuhlin suhtischot sawu kara spehku Tesalijà un paturreschot scho prowinzi kihlam, ja kreteeschi deputatus wehleschot preeksch Greekijas parlamenta. Tà ka aissargu walstis gribot nowehrst karu starp Greekiju un Turziju, tad winas isturreschotees stingri un energiski pret Kretu un wispirms pastahweschot uf to, ka uf marta nodomatàs deputatu wehleschanas preeksch kreteeschu tautas weetneeku sapulzes tikta atliktas uf septembri.

Londonâ, 16. (3.) janw. Parlamenta wehleschanas sestdeen sahkuschas. Kà sino, tad schai deenà konserwatiweem un unionisteem peekrituse uswara. No schak deenà zekameem 69 parlamenta lozekleem leelakà daka ir konserwatiwi waj unionisti. Unionistu galwa un leelakais tarifa reformas aisstahwetajs ir wezais Tschemberlens, eezelts Birminhemâ bes pretkandidata. Tàpat konserwatiwee un unionisti eezelti Dublinâ, Penritâ (apalschnama spikers jeb presidents Lanters), Durkamâ, St. Edwondâ, abàs uniwersitatês Oksfordâ un Kembridscha. Tas ir preeksch liberalàs partijas nelaba sihme, jo pirmàs deenas wehleschanu isnahkums Anglijà arweenu mehds darit stipru eespaidu uf wiseem schaubigeem wehletajeem zitos eezirknos un tà dod leetai isschkirschanu.

Londonâ, 18. (5.) janwarî. Pehz sinam, kas babutas pulksten 1 naktî, eewehleti 92 unionisti, 77 liberali, 16 no strahdneeku partijas un 13 nazionalisti. Unionisti eeguwa no jauna 37 weetas, liberali 7 un strahdneeku partija 1. Atkal eewehleti weetejàs pahrwaldes refora presidents Bernss, parlamenta admiralitates sekretars Chaknamara un Irijas walsts sekretars Birels. Londonas eekschpilsehtâ eewehleti unionisti Bolfurs ar 17,907 balsim, Bambiri ar 17,302. Liberalis Bells dabuja 4623 balsis, Getchedâ un Durhamâ liberali uswareja strahdneeku partiju. Portsmutâ eewehlets unionists lords Tscharlss Beresfords.

No eekschsemèm.

Kineeschu ahrkahrtigà suhtneeziba Peterburgâ.

2. janwarî Keisara Majestate peenehma Zarskoje Selas pilî Kinas prinzi Tsai-Sinu (Kinas pahrwaldneeka jaunako brahli) un wina swihtu. Prinzis tureja kineeschu walodâ apsweikschanas runu, kuru kahds ahrleetu ministrijas eerehdnis pahrtulkoja kreewiski. Prinzis sawà runà aisrahdija uf sen seno draudsibu starp Kinu un Krewiju un issaka zeribu un tizibu, ka schi draudsiba pastahwès muhschigi un draudsigà satiksme starp Kreewiju un Japanu tiks tahlak stiprinata wisai pasaulei par laimi." Wina Majestate Kungs un Keisars atbildeja kreewu walodâ un runu pahrtulkoja kineeschu walodâ tas pats eerehdnis. Runai schahds saturs: „Ar pateesu labpatikschanu apsweizu Juhsu Augstibas personâ draudsigàs Kinas

Usmanibu!

Konkurenzei naw isdewees atsihtos labakos papirosus

Riga

10 gab. 6 kap., 25 gab. 15 kap.
ar etiketu pakaldarinajumeem pihpotaju kungus maldinat.
Nupat wina mehgina ar formata weenlihdsibu maldinat.
Wiss zits war tikt pakaldarinats, bet ne kwalitate

manai spezialmarkai

„RIGA“

tap'ehz

usmanibu!

Ihsti tikai no fabrikas **A. S. Maikapar.**

walsts waldoschâ nama lozekkus. Raudsidamees ar sirsnigi simpatiju us to mehrki, ar kahdu Juhsu Augstiba ussahkuse zeloju mu, esmu pawehlejis Juhsu Augstibai Kreewijas robeschâs parahdit palihdsibu un pabalstu pee Juhsu usdewuma ispildischanas. Esmu pahrleezinats, ka Juhsu Augstibas apzeemojums stiprinâs gadu simteneem pastahwoscho draudsibu starp Kreewiju un Kinu. Es luhdsu Juhsu Augstibu par schâs draudsibas sihmi peenemt Manu Alekfandra Newska ordena nosihmi.“ Prinzis Keisara Majestatei sawa brahka Kinas pahrwaldneeka wahrdâ pasneedsa 3 dargas wahses. Pehz tam, kad bija stahditi preekschâ swihtas lozekki, Kinas suhtneeziba eegahja ehdeenu sahlê, kur bija klahts tehjas galds. Pehz tam prinzis apluhkoja pili un sewischki kineeschu istabu. Ap pllst. 4 ahrkahrteja Kinas suhtneeziba aisbrauza us Peterburgu, kur apmekleja Petera Paula katedrali un pee Keisara Alekfandra III. un Leelkuasa Michaila Nikolajewitscha kapeem nolika wainagus. Pehz tam misija isdarija wisites pee ministreem. Otrâ deenâ kineeschu misija apskatija Obuchowa fabriku un Baltijas kugu buhwetawu. Walsts sekretars Stolipins un daschas zitas augstas personas isdarija pee printscha pretwisiti. Kinas suhtneezibâ wakarâ printscham par godu tika sarihkots goda meelasts.

Pirmais wiskreewu schuhpibas apkaroschanas kongress atklahts 28. dezembrî Peterburgâ. Weens no kongresa swarigakeem usdewumeem ir lihdsekku ismekleschana, kahdus waretu leetot walsts un sabeedriba zihnâ pret schuhpibas isplatischanos. Kongresam buhs eespehja apspreest schos lihdsekkus, pretschuhpibas kustibas preekschstahwji nahks klasâ ar materialu, kahdu wini ir eeguwuschi paschi ar saweem peedsihwojumeem un nowehrojumeem. Kongress isschkirs, kahdi no eeteikteem lihdsekkeem buhtu eewedami likumdoschanas zeklâ un kahdi atstahjami priwatai iniziatiwei.

Par kongresa atklahschanu telegrafa agentura sino: Muischneezibas sapulischu sahlê notika swiniga sehde, kuru atklahja profesors Mischegorodzews. Drills sinoja par kongresa organisazijas darbeem. Biskaps Mitrofans runaja par kongresa usdewumeem. Schingarews ar statistiskeem dateem peerahdija alkohola kaitigo eespaidu us tautas weselibu, ka ari us winas garigo un moralisko attihstibu. Runas usnehma ar peekrischanu. Par kongresa preekschsehdetaju eewehleja Wladimiru Iwanowitschu Kowalewsku, par preekschsehdetaja beedreem walsts padomes lozekli son Krameru un Somijas preekschstahwi Mattu Haleniusu. Pehz sehdes beigam notika daudzo deputaziju peenemschana: no eekschleetu un kara ministrijam, medizinas akademijas, uniwersitatem, pilsehtu waldem, daschadam ahrstu sabeedribam u. t. t. Apsweizinaschanas telegramas starp zitu bija suhtijuschi: finantschu ministrs, ta palihgs Nowizkis un grafs Lews Tolstojs. Pehz tam runaja ahrsemju preekschstahwji: sweedru, wahzu, tschechu u. z. Kongresa darbi turpinasees kahdu nedeku.

Kongresâ ari no latweeschu puses usstahjuschees trihs runataji: skolotajs Zihzis (no „Pretalkoholiskâs beedribas“ Rigâ), partautskolu un alkolismu; walsts domes lozeklis Preedkalns par „schuhpibu pee latweescheem senak un tagad“ un Rigas „Ausekla“ belegats H. Afars par pretalkoholisku kustibu pee latweescheem. Abi pehdejee runataji, protams newareja zitadi, ka noklihst ari us politiku winu wirseenâ.

Ko spreesch wezi laudis par scho seemu.

Behdigi ir noskatitees lauzineeku ruhpju pilnajâs sejâs. Wisu scho pusseemu laiks ir tahds bijis, kurâ lauzineeki nesina ko darit, pee kahda darba kertees. Wisi purwji, eseri, upes un strauti naw aissaluschi, meschos newar tikt eekschâ, lauzineekeem jasehd mahjâs un jagaida, ko nahkotne nesis. Daudz tahdu laukfaimneeku, kureem meschi tahli un kurinamais materials lihds nagu galeem nobeidsees. Kâ lai teek pee jauna? Wisi ziti darbi jau gandrihs padariti, wajagsigee semkopibas rihki islaboti, striki, pinekki sawihti nahkamai wasarai, tagad atleek tikai meschâ braukt. Bet laiks neatwehl un tur neko newar darit. Tepat nu ir redsams, zik stipri atkarigi ir laukfaimneeku seemas darbi no laika. Daschi mehds teikt: kas semneekam seemâ jadara, lai guk us krahsnes un klausas, waj jau zihruls nesauz tihrumâ. Bet tâ, luhk, naw wis. Ari seemâ ir darbi, kuri neatlaidoschi japadara, jo wasarâ preeksch tahdeem seemas darbeem neatleek laika. Semkopim katrâ laikâ ir peemehrots saws darbs, un tas winam tâ jaispilda, pretejâ gadijumâ wisai darbu gaitai naw wairs kahrtibas.

Bes tam lauzineeki ir nobaidijuschees no pastardeenas, ka ta schinî pawasari buhschot un daschi mahntizigaki zilwezini negribot neko wairs strahdat. Par nahkotni tee nemas wairs nedomajot, jo wisas laika sihmes rahdot, ka pasaulei gals buhschot. Ja kahdam eewaizajas: „Nu, kâ ta ar saimi sastahw, waj jau salihgi?“ — tad atbilde ihsa: „preeksch kam? waj tu nelasi laikraksstos, ko tee raksta? Waj neredsi, kahdi praweeschi staigâ pa semes wirsu pastardeenu sludinadami? Es nedomaju wairs ne par sehschanu, ne par plaukschanu, gals jau tâ kâ tâ buhs.“ Un schahdi mahntizigi kautini sawus prahtus sajauzas paschi, jo wini zits zitam stahsta wisadus neekus. — Par seemu wezi laudis runâ, ka tahdas nemas wairs nebuhschot schogad. Februarî sahkschot semkopji laukus strahdat. Kahds labi firms wezits stahstija, ka winsch wehl atminotees 1848. gadu — bijis toreis neleels puisens — ka minetâ gada februara mehnesî Jelgawas apkahrtnê sehjuschi ausas. Tas bijis tâ ap 16. februari, kad semkopji staigajuschi ar sehtuwi pa tihrumeem un wisu zauru seemu nekahdas salas nebijis. — „Ka dsihwosim, ta redsesim, kâ buhs. Par nahkotni neweens newar teikt, ko wina mums nesis. L.

Spreedums Kasanes intendantu leetâ.

31. dezembrî kara apgabala teesa beidsa isteesat intendantu prahwu. Isteesaschana ilga 22 deenas ar 2 deenas leelu pahrtraukumu. Teesa atsina no 12 apsuhdseteem 10 par wainigeem un nolehma atnemt teem teesibas, tschinas, ordenus un kareiwju nosaukumu un nodot arestantu laboschanas nodalâ: Tschischowu, rotmisteru Iljinu, Hruzki un schtaba kapteini Gaponowu us 3 gadeem, schtaba kapteini Agenorowu un techniki Poltewski us 2 gadeem, apakschpalkawneeku Gilarowski us $1^1/_2$ gadeem, apakschpalkawneeku Puriku, kapteini Nekrasowu un schtaba kapteini Suworowu us 1 gadu. Bes tam nolehma peedsiht kronim par labu: no Poltewska 38,000, Tschischowa 36,000, Agenerowa 28,000, Gaponowa 28,000, Hruzka 23,000, Iljina 20,000, Gikarowska 22,000, Nekrasowa 600 un Purika 170 rbl.

Meschkopibas nodalas pee augstskolam.

„Rusk. Wed. sino, ka galwenâ semkopibas un semes eerihzibas pahrwalde projektejot atklaht meschkopibas nodalas pee Rigas politechnikas, Tomskas technologiskâ instituta un Maskawas laukfaimneezibas instituta.

Par nemeereem garigôs seminarôs

ofiziali sino schahdi: Daschôs laikraksstôs sinots, ka nemeeru dehl slehgti 22 seminari, Schis sinas naw gluschi pareisas. No seminareem, kurôs trauzeta skolas darbiba, pilnigi slehgts tikai Tomskas seminars, kurâ pehz swehtkeem ar sinoda atkauju atkal ussahks mahzibas. Kostromas, Orlas, Jaroslawas un Smolenskas seminarôs slehgtas daschas klases waj paralelnodalas. Tschetrôs seminarôs naw slegtas klases waj nodalas, bet atlaisti daschi audsekni, kuri naw eewehrojuschi seminaru disziplinas prasibas. Septinôs seminarôs nemeeri gan bijuschi, bet to dehl naw wajadsejis ne slehgt klases, ne atlaist audsekkus.

Peterburga. Peterburgas Latweeschu Beedribas walde sino, ka pee beedribas nodibinajees sinu biroja. Biroja usdewums ir — pasneegt wiseem, tiklab beedreem, kâ ari priwatpersonam wisuwisadas sinas par schejeeni un schejeenes apstahkleem. Beedribas walde it labi sin, zik gruhti, ihpaschi prowinzês dsihwojoscheem, dabut kaut kahdas wehstis, kad naw eestahdes, kur tohdas war peeprasit. Ihpaschi biroja usdewums buhs ispalihdset Baltijas beedribam, skolam un skolotajeem winu wajadsibâs, gan ar padomeem, gan ari daschôs gadijumôs, ispildot noteiktus usdewumus. Beedribam, skolam un skolotajeem us wiseem peeprasijumeem atbildês par welti, priwatpersonam pret pasta isdewumu atlihdsibu. Peeprasijumi adresejami us Beedribas wahrdu: С.-Петербургъ, Англійская наб. 6.

Widseme.

Riga. Awise „Düna Zeitung“ ar 31. dez. beigusse sawu gaitu, kâ tas jau sawâ laikâ eepreeksch bij wehstits. Sawâ atwadischanâs ralstâ wina paskaidro, ka ta no winas aisstahwetâ leeta (Baltijas wahzu nazionalâs un politiskâs interefes konserwatiwâ garâ) nebuht nebeidsotees, jo „D.-Z.“ galwenee waditaji pahreet us „Rigasche Zeitung'u“, kura jau lihds schim aisstahwejusi tâs paschas tendenzes kâ „D.-Z.“ un turpmak tâ tad ari pilnigi ispildîs „Düna Zeitung'as“ weetu. „Düna Zeitung'as“ bibinaschana notikuse taî laikâ, kad wezâ „Rigasche Zeitung“ tikuse aisleegta un tâ „D.-Z.“ tik ispildijuse robu, kas bij zehlees zaur „Rigasche Zeitung“ aisleegschanu. Tagad, kad atkal „Rig. Ztg.“ isnahkot, konkurenze starp abâm lapam bijuse leeka un iszehluse tik newajadsigus saudejumus. Tabehk nolehmuschi weenu no schim awisem slehgt.

— Jauni latweeschu usnehmumi. Ministru padomê apstiprinatas, kâ mums no Peterburgas sino, Rigas buhwbeedriba un Rigas ekonomiskâ tirdsneezibas un ruhpneezibas beedriba. Abas beedribas drihsumâ ussahks sawu darbibu.

— Wilnas apgabala kara teesas delegazija 2. janwarî ussahka sehdes. Pirmâ bija politiska satura apsuhdsiba pret 23 g. w. Tukuma aprinka, Jaunpils pag. Karli Kahpostu un 24 g. w. Saldus pag. Ansi Standu. Pirmo no wineem apwainoja par to, ka naktî us 25. dezembri 1905. g. kopâ ar kahdeem 25—30 apbrunoteem weetejeem semneekeem eebrukuschi barona Reckes Jaunpils muischâ, kur nodedsinajuschi barona pili, begwihna dedsinatawu ar leelaku krahjumu spirta, kuhtis un zitas muischas ehkas, pee kam sadeguschi ari wairaki lopi; pee tam Kahposts stahwejis pee degoschâm ehkam ar eerotscheem apbrunojees par sargu un nekahwis muischas laudim dsehst uguni woj glahbt kahdu mantibu. Standu apwainoja par to, ko peedereejis pee Jaunpils pagasta rihzibas komitejas un kopâ ar ziteem tâs lozekkeem isgatawojis kahdu raksstu, kurâ muischas administrazijai pawehlets tuhlit pahrtraukt wisus darbus, pee kam pretejâ gadijumâ isteikti draudi, kam tad ari wehlak sekojusi muischas nodedsinaschana. Ansi Standi noteesaja us 8, bet Karli Kahpostu us 20 gadeem pee spaidu darbeem, atnemot abeem wisas teesibas un preekschrozibas. „R. A.“

No Intschukalna. Neilgi atpakal pee schejeenes bruhwera L. kga kahdâ pehzpusdeenâ, kad schis guleja deenduku, diwi wihri eerados un pagehreja, lai winu tuhlin modina, jo scheem esot ar winu steidsami jarunâ. L. kgu modinaja. Winam weens no atnahzejeem stahdijâs preekschâ par otrâs domes deputatu Osolu, un pagehreja, lai L. kgs kahdâ leetâ, kurâ winsch no teesas issaukts kâ ekspers, sawu leezibu nodotu tâ, ka apsuhdsetais tiktu attaisnots. Kad L. kgs aisrahdija us to, ka winam sem swehrasta janodod leeziba un ka winsch nekahdâ sinâ neleezinaschot nepateesibu, atnahzejs, atlahrtojis sawu pagehrejumu, atwadijâs. — Waj tas teescham bijis ihstais Osols, kursch no Amerikas atkal pahrnahzis sawu dsimteni aplaimot ar sawu newehlamo klahtbuhtni? „R. A.“

Pernawa. 100-gadeja awises jubileja. Nupat paleek simts gadu, kamehr sahkusês Wahzu awises „Pernausche Zeitung“ isdoschana. Pirmâ numura isnahkschanas datumu ihsti gan wairs newar noteikt, bet tikai deesgan droschi sinams, ka tas bijis 1809. gadâ, kad ta gada wasarâ kahds Markwardts nodibinajis Pernawâ pirmo tipografiju. No sahkuma awise isnahkusi kâ nedekas awise, bet no 1869. g. ta isnahk diwas reises nedelâ. Schim brihscham par isdeweju-redaktoru ir kandidats L. W. Lakmans.

Kurseme.

Kurseme. Krona semneeku mahju koroboreschana. Kursemes krona muischu semneeku mahjas slaitot no 1. janw. 1887. g. ir pahrgahjuschas par mantojamu ihpaschumu winu lihdschinejeem rentneekeem. Ar Baltijas Domenu waldi noslehgtee pirkschanas kontrakti usleek pirzejeem par peenahkumu nokoroboret pirktâs mahjas us sawa wahrda. Tikai masakâ daka no mahju pirzejeem lihds schim ir isdarijuschi scho sawu peenahkumu, zaur ko daudsi us pa scho laiku mirusschu pirzeju wahrda israksstiti kontrakti ir kluwuschi nederigi un kuri tad deesgan kaweklîgi pahrraksstami us mantineekeem. Tagad nu, kâ „Lib. Ztg.“ raksta, Baltijas Domenu walde usdod wiseem mahju pirzejeem, lai iswairitos teesu isdewumeem, pusgada laikâ isdarit sawu pirkschanas kontraktu nokoroboreschanu, zitadi wini tikschot teesas zeklâ us to speesti.

Leepaja. Swejneeziba, eestahjotees pastahwigâm wehtram, ir nostohjusês. Leelakâ daka swejneeku laiwas uswilkuschi us seemas guku un gaida pawasari, lai ar jaunu energiju sahktu swejot. Daschi bija isbraukuschi us menzu sweju, bet peepeschi usnahkuse wehtra sweju pahrtrauza tâ ka dascha ismestâs menzu uhdas dabuja atstaht juhrâ, tikko paschi isglahbdamees no breesmam. Wezee swejneeki parego, ka buhschot wehls un aukstis pawasars: jo tâ ka tagad puhsch jau wairak nedzkas deenwidus wehtra, tad pawasarî puhtischot seemeka wehtra, kura saprotams ir aukstu. Pehdejos diwi gados ir nowehrots, ka Leepajas un winu juhrmalas apkahr nê weens un tas pats wehjsch puhsch lihds diwi mehneschus no weetas. Domajams, ka tâ ari buhs turpmak pawasara mehneschos. Redsesim, zik swejneeku paregojumam buhs pateesibas.

— Kâ Seemswehtku dahwanu weetejâs ellas fabrikas walde ismaksajuse saweem strahdneekeem weenas nedekas algu.

— Swejneeku lihki. Preeksch seemswehtkeem Nihzes juhrmalâ tika ismests swejneeka Baschtika lihkis, kursch bij isbrauzis us sweju preeksch 2 mehnescheem. Otrâ Seemswehtku deenâ tas tika swinigi glabats ar musiku. — Pehdejâs deenâs pee Akmenraga ismests ari Leepajas swejneeka Preedola lihkis. (Lib. Ztg.)

Wentspils. Triju noseedsneeku isbehgschana. 30. dez. no Wentspils zeetuma isbehguschi trihs leeli ndseedsneeki, kas bijuschi noteesati us spaidu darbeem un ilggadigu eeslodsischanu. Tee pahrlehkuschi pahr sehtu, uswilkuschi priwatapgehrbus un aisbehguschi. Pahrmeklejot israhdijees, ka behgschana jau labu laiku senak bijusi nodomata un sagatawota. Ussahkta stingra isbehguscho meklescha na. (N. Aw.)

Rihza. Swehtdeen, 3. janwarî notureja weetejâ Laukfaimneezibas beedriba sawu mehnescha sapulzi. Schoreis bija salasijees labs pulzinsch klausitaju, jo knapi tikai wareja saeet I. Rihzas skolas leelajâ klasê, kur notika sapulze. Preekschlasijumi tika peeteikti us mineto sapulzi 4, kurus ari wisus nolasija. Pirmais lasija Spirga kgs par sahls nosihmi lopkopibâ, kur referents aisrahdija sahls leetoschanas wajadsibu lopkopibâ. Pehz tam lasija skolotajs Skujas kgs par gaisa nosihmi preeksch zilwekeem. Referats bija labi isstrahdats, tikai wairak wajadseja peedot weetejâs nokrahsas, kâ par tihru gaisu mahjâs, skolâs u. t. t. Skolotajs Resauskis lasija par behrnu audsinaschanu pirms un pehz skolas laika. Sewischki preeksch weetejeem loti interesants gabals. Aisrahdija sewischki atmest gaika ahbezes, bet leetot Dahwa, Ahbula jeb zitas. Tahlak runaja saimneeks Zukura kgs par sirgu tirgotaju blehdibam. Schis nu bija interesants gabals klausitajeem, jo referents peeweda daschadus peemehrus, kâ sirgu tirgotaji krahpj pirzejus.

Nahza gada pahrskats par beedribas darbibu 1909. Skolotajs W. Dahrsneeka kgs nolasija gada pahrskatu lihds ar isdewumeem un eenehmumeem. Pawisam 1909. g. beedribai eenahzis zaur beedru eemaksam un eestahschanâs naudam 82 r. peeskaitot atlikumu no 1908. g. 18 r. 95 k., kopâ 100 r. 95 kap. Isdewumi, kuri zehluschees zaur pastu, laikraksteem un agronoma zeka nauda, pawisam 35 r. 93 k. Tâ tad kasê wehl

atlika 65 r. 2 k. Beebriba noturejusi 1909. g. 11 sapulzes ar 20 preekschlasijumeem. Nowehledams labas sekmes beebribai, beidsa pahrskatu. Nahkoscho sapulzi nolehma sasaukt 7. februarî 1909. g. —Niwo—

No Wezummuischas. Nelaimes atgadijums. Schejeenes Leelo Sortinu mahjâs, 27. dezembra wakarâ, sirgs usweetas nosspehra mahju puisi N. Nelaikis atstahj atraitni ar 4 peeauguscheem behrneem un weenu nepeeauguschu. —staps.

No Jelgawas.

Ewang. lut. palihdsibas lahdes Jelgawas eezirkna komiteja sanehmusi 1909. gadâ no iekoschâm latweeschu un latweeschu-wahzu draudsem schahdas eemaksas: no Wezummuischas dr. 40 rbl., no Dobeles 110 rbl., no Poneweschas-Schadowas 50 r. 54 k., no Scheimes 12 r., no Kandawas 120 r., no Sahtes 10 r., no Baldones 12 r. 80 k., no Salâs dr. 78 r. 18 k., no Blihdenes Stuhras m. 19 r., Taurogu 175 r., Kalnamuischas 42 r., Talsu 32 r., Salgales 37 r., Schauku 50 r., Wirzawas 8 r., Kabiles 30 r., Tuluma 25 r., Engures 8 r., Jurgamuischas dr. 120 r., Mesraga 4 r., Birschu dr. (Kaunas gub.) 51 r., Dsirzeema dr. 8 r., Meschotnes 50 r., Dschuhkstes-Irlawas 40 r., Leel-Auzes 104 r. 33 k., Jaun-Auzes 14 r., Bahrbeles 11 r., Lestenes 73 r., Wahnes 12 r., Jaun-Saules 15 r., Nurmuischu dr. 15 r., Eezawas dr. 45 r., Semites 18 r. 50 k., Balgales 10 r., Arlawas dr. par 1907. g. 11 r., Polozkas dr. 18 r. 95 k., Bauskas dr. par 1908. g. 39 r., par 1909. g. 51 r, no Struschanu-Stirnjanu dr. 10 r., no Dalbes dr. 17 r. 95 k., no Jelgawas pilsehtas dr. us zentral-komitejas rehkina (aizmehmuma atmaksa pa dakai) 600 r.

Jelgawas eezirkna komitejas kasseeris:
O. Westermanns.

Ugunsgrehks. 5. janwara wakarâ iszehlâs ugunsgrehks Kreslera maltas schkuhniti, Lilienfelda eelâ Nr. 9, kuru mahjeneekeem drihsumâ isdewâs apdsehst, tâ ka nekahdi saudejumi nenotika. Schkuhnitts bijis apdroschinats pirmajâ Kreewu ugunsapdroschinaschanas beedribâ par 200 rubleem. Polizijai ismeklejot isrohdijâs, ka schkuhnischa seena bijuse aplaistita ar petroleju, kas leek domat, ka uguns laikam ir bijuse peelaista. Ismekleschana turpinâs. —ns.

Sahdsibas. Pirmdeen, 4. janw., ap plkst. 8 wakarâ kahds klejonis issitis Katoku eelâ pulkstentaisitaja A. L. skatu logu, no kura isnehmis kastiti ar apmehram 30 selta gredseneem, wehrtibâ pawisam 180 r., un mehginajis aisdehgt. Bet pee nedarba to bij pamanijis kahds garamgahjejs, kas notikumu pasinoja weikala ihpaschneekam, kas ar sawu pasinu mehginaja klejoni nokert. Beidsot pret Pasta eelu kahdam kahrtibneekam isdewas klejoni apzeetinat; behgot pa Dihka eelu tas bij pasaudejis wairak gredsenu, kuri wehlak tikuschi atrasti. Polizejâ aiswests, tas paskaidrojis, ka esot peederigs pee Minskas gubernas, sauzotees par Gawrilu Jewstratu, un esot 25 gadus wezs. Turpat nopratinats, tas wehl paskaidrojis, ka agrak kalpojis Wez-Auzes dselszeka stazijâ par kantoristu, kur isschkeedis apm. 1800 r. krona naudas, par ko no Jelgawas apgabalteesas tizis noteesats ar 8 mehnescheem zeetuma; bet pehdejo laikâ palaists waklâ meklejis darbu un ka tahda neatrodis, tad mehginajis isdarit sahdsibu. Par sahdsibas mehginajumu tika usnemts protokols un garnadsis dabus atkal wairak mehneschu nosehdet aiz restem. — Eemihtneeks S. sinoja polizejâ, ka winam is dsihwokla issagts naudas maks ar 10 rubleem. Aisdomas krita us kahdu wina pasinu N., kas tika apzeetinats un nemts ismekleschanâ. Bet pee kratischanas pehdejais norijis selta peez-rublu gabalu, par ko no meerteesneschа tizis noteesats ar seschеem mehnescheem zeetumâ. —.—

Basnizas sinas.

Deewkalposchana Sw. Annas basnizâ: Swehtdeen, 10. janwarî pulkst. 10 no rihta spredikos generalsuperintendents A. Bernewitzs.

Leepajas Sw. Annas draudses basnizas sinas no 28. dez. 1909. g. lihds 3. janwarim 1910. g. Kristiti: Oskars Arwids Woldemars Birse, Anna Marija Berta Ansul, Alma Julija Pisik, Paula Rosalija Simson, Wallija Langman, Eewa Lihsa Betija Kuhm, Johans Eduards Brumbergs, Jahnis Leopolds Aschkahja. Ussaukti: Frizis Rudolfs Saldeneeks ar Trihni Emiliju Rosenberg, Nikolais Schtempels ar Annu Schneiders, Jahnis Wanags ar Anneti Kruhmin, Woldemars Rudolfs ar Katiju Luisi Agnesi Pahrtik. Miruschi: Andrejs Balods 71 g. w., Jahnis Walants 42 g., Rosalija Otilija Luise Bergman 3 g. 7 m., Ansis Balods 67 g., Juhle Reinhard 9 g. 6 m. w., Emilija Schalme 2 g. 4 m., Marija Lihba Emilija Bauman 3 g. 8 m. w., Amalija Alma Grinberg 3 g. 11 m., Ernsts Sasche 30 g., Tamare Ulbrik 4 m., Mikelis Schneide 19 g., Anna Schtreichfeld 80 g. w.

Dahwanos: basnizai 105 r. 50 k., misionei 15 k., preeksch lihku rateem 57 r. 5 k., bibin. nabagu namam 51 r., akleem 50 k., kurlmehmeem 50 kap.

Deewkalposchana swehtdeen, 10. janwarî, plkst. 9 no rihta ar deewgaldneekeem. Mahzitajs **J. Parstrauts.**

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 28 dezembra lihds 3. janwarim 1910. g. Kristiti: Waldis Ehrmans Rupert, Rudolf Friedebert Gelse, Schanis Ernsts Tomnowitsch, Jahnis Eduards Saul, Ernst Skuja, Katarina Julie Marie Lehnert, Lidija Anna Erna Buke. Ussaukti: Janis Bergmans ar Dahrte Paupe, Krischis Lenowskis ar Wilhelmini König, Fritz Stender ar Marie Peters. Miruschi: Janis Bruder 49 g. w., Lina Kalnin 47 g., Juhle Meier 27 g. Anna Berlin 11 m., Martin Kriskop 56 g., Elisabete Balzer 38 g., Krischis Grikis 39 g., Julius Orbe 1 g. 8 m. w.

Deewkalposchana 10. janwarî pulkst. 9 no rihta.
Mahzitajs **Goldbergs.**

Wisjaunakâs sinas.

Poltawâ, 4. janwarî. Apzeetinati semneeks Schinkarenko un schihds Edelmans, kuri aplaupijuschi bosnizu un nogalinajuschi fargu Lambsdorfa Galanu muschâ. Wini abi atsinuschees. Saukti pee atbildibas kâ lihdsdalibneeki wehl tschetri schihdi.

Berlinê, 17. (4.) janwarî. Notika 61 sozialdemokratu sapulze, lai protestetu pret Prusijas wehleschanas likumu, prasot ta pahrgrosischanu wisas walsts wehleschanas likuma gorâ. Peedalijâs ap 25,000 zilweku. Leetus dehl sapulzes bij pawahji apmekletas. Ari prowinzê notikuschas tamlihdsigas sapulzes. Kahrtiba naw trauzeta.

— Turzijas waldiba zehluse suhdsibu pret wahzu banku par Abdul-Hamida miljonu leela noguldijuma isdoschanu. Domâ, ka Wahzijas waldiba pamudinajuse spert schahdu soli, wehledamees atswabinat walsts banku no atbildibas par Abdul-Hamida noguldijumeem. — Reichstagâ schodeen isdalita baltâ grahmata par Marokas raksturem.

Haparandâ (Sweedrijâ), 17. (4.) janw. Wakar baschâs sahdschâs manita 30 sekundu ilga deesgan stipra semes trihze, kas gahja no austrumeem us reetrumeem, saweenota ar apakschsemes duhkonu.

Pirejâ, 4. janw. Greekijas kehnineene apmekleja peldoscho isstahdi un palika tur wairak kâ 2 stundas. Tika pasneegta tehja. Kehnineene karunajâs ar isstahdes administriziju un eksponenteem un Molischanowam eedahwinaja portreju. Isstahdi apmekleja 15 000 pers., bet weikalu nosehgschanas sinâ gahja drusku klusak nekâ zitâs ostâs. Isstahdito leetu pahrdoschana bij rosiga. Schodeen isstahde dodas us Kreetu, kur paliks 1 deenu. 7. janwarî ta eeradisees Aleksandrijâ.

Tirdsneeziba.

Torgi. Wilnas apgabala inscheneeru waldê 8. febr. 1910. gadâ tiks isdoti buhwes darbi pee basnizas Mogilewas gubernâ Lesnajas zeematâ par 99,131 r. Peeteikschanos, rakstisku un mutisku, pieņems lihds 8. febr. 1910. g. plkst. 12 deenâ. Pee peeteikschanas jaeesneedz dokumenti un salogs 10 000 r. leels, ja skaidrâ naudâ un 15,000 r. leels, ja kahda kustama, waj nekustama ihpaschuma weidâ. — Arensburgas wihreeschu gimnasijâ tiks 15. janwarî isdota malkas peegahdaschana par 600 rbl.; prettorgi sche buhs 18. janwarî, plkst. 5. p. p.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Jelgawas Lauksaimn. Beedribas Krahschanas-Aisdosch. Sabeedribas

(Jelgawâ, Katolu celâ № 44. Telefons 62.)

stahwoklis 31. dezembrî 1909. g.

Beedribas droschiba: Sabeedribas kasê atrodoschees droschibas kapitali **226,055 r. 36 k.** un **1934** beedru garantija.

Aktiwâ:

Skaidra nauda un wehrtspapiri:		
Kasê nauda	27,556 r. 54 k.	
Nauda us tekoscha rehkina (bes ussazischanas isnemama) zitâs krediteestahdês	95,626 „ 37 „	
Wehrtspapiri	24,504 „ 35 „	
Beebru dakas zit. krediteestahdês	6,525 „ — „	154,212 r. 26 k.
Aisdewumi:		
Us obligazijam	2,069,570 r. 80 k.	
„ galwoschanu	415,618 „ — „	
„ wehrtspapireem	47,449 „ — „	
„ beebru dakâm	33,145 „ — „	2,565,782 „ 80 „
Tahlaknoguldijumi		218,859 „ 32 „
Kantora konts		14,387 „ 95 „
Inwentars		5,389 „ 40 „
Kantora telpu pahrbuhwes konts		726 „ 43 „
Daschadas zaurejoschas naudas (obligaziju nokahrtoschanai un t. t.)		37,551 „ 53 „
Noguldijumu rentes		45,159 „ 43 „
		3,042,069 r. 12 k.

Pasiwâ:

Sabeedribas kasê atrodoschees droschibas kapitali:		
Beebru dakas	193,400 r. — k.	
Reserwes kapitals	19,783 „ 36 „	
Daschadi ziti kapitali	12,872 „ — „	226,055 r. 36 k.
Diwidende		3,747 „ 50 „
Aisdewumu rentes		169,799 „ 79 „
Schiro à depôt		40,000 „ — „
Noguldijumi:		
Ar ussazischanu	2,493,248 r. 12 k.	
Bes ussazischanas	80,435 „ 77 „	
Us augstu augstkeem	28,782 „ 58 „	2,602,466 „ 47 „
		3,042,069 r. 12 k.

Sabeedriba maksâ par noguldijumeem 3—6% gadâ, skaitot no noguldischanas deenas, **par schiro noguldijumeem 3%** un nem par **aisnehmumeem 6½—8%** gadâ.

Kantors atwehrts darbdeenâs no pulksten **10—2** deenâ.

Peeprasijumus pehz aisnehmumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtdeenâs.

Noguldijumus peenem un ismaksâ katru darbdeenu.

Noguldijumus war ari pa pastu peesuhtit un tapat sabeebriba us wehleschanos tos atmaksâ un prozentes issuhta. — Pasta adrese: Митава, Ссудо-сберегательное Товарищество Митавскаго Сельско-хозяйственнаго Общества.

Walde: mahju ihpaschneeki agronoms **J. Biffeneeks,** agronoms **J. Brasda** un **D. Kahnbergs.**

Ar 1910. gadu usfahk sawu festo gada gahjumu wecnigais ewangeliuma Lutera draudschu **garigais laikraksts**

Ewangeliuma Gaisma.

„Ewangeliuma Gaisma" katrâ numurâ sneegs garigu apzerejumu, kâ ari rakstus par religiju, etiku un pedagogiju. **„Ew. Gaisma"** sewischki wehribu peegreesis basnizas un skolas jautajumeem un nesis sinas is draudschu garigâs dsihwes un misiones, stahstus un dseesmas. Katrâ numurâ buhs sewischks peelikums ar sinam par deewkalposchanam Rigâ un Jelgawâ, par ussaukteem un mirusscheem. Bes tam nahk gadâ lihds 6 misiones peelikumi ar wirsrakstu **„Misiones balsis"**, redigeti no Gaujenes mahzitaja H. Adolphi. Laikraksts zentisees apgaismot un aisstahwet kristigo pasaules usskatu, rahdit wina drosco un stipro pamatu dsihwes wehtrâs un kahrdinaschanâs, palihdses tikt pee apsinigas, dsihwas tizibas un pee pahrleezibas, ka pateesa tiziba un ihsta sinatne ari muhsu laikôs ir saweenojama ka daschadi stari no muhschigâs gaismas. Peescha swehtigâ darba aizinam talkâ draudschu mahzitajus, skolotajus un wisus, kam ruhp draudschu labklahjiba, derigus rakstus peesuhtot un laikrakstu isplatot. Sewischki ceteizams buhtu **„Ew. G."** suhtit kâ mihlu sweizinajumu is dsimtenes sweschumâ dsihwojoscheem peederigeem waj kara deenestâ stahwoscheem saldateem par tizibas apstiprinaschanu un par leezibu, ka stahwam weenâ garâ un zihnamees weenâ prahtâ. Redakzijai nodomati raksti suhtami us schahdu adresi: **mahzitajam J. Ehrmanim,** Krimuldâ, пр. Зегевольдъ, **„Ew. Gaismas"** nodalu: **„Is dsihwes straumes"** wada muhsu tautâ labi pasihstamais rakstneeks **Apsischu Jehkabs.**

Ekspedizija atrodâs **Jelgawâ, Landsberga kga weikala, Katolu celâ № 7.**

Abonet war ari pee draudschu mahzitajeem, skolotajeem un grahmatu tirgotajeem. Abonescha nas maksa par gadu **tikai 2 rubli,** par pusgadu **1** rubli, par zeturksni **50** kap. Numurs maksâ 5 kap. Sludinajumi maksâ 10 kap. par rindinu.

Isdeweji-redaktori: **J. Ehrmans.**
T. Grünbergs.

Mehbelu Leelakâ nolittawa **Rigâ,** par fabrikas zenam.

Dsihwoju turpat un esmu ari swehtkôs un swehtdeenâs runajams.

Fabrikas un mahkslas galdnecziba, Torna kalnâ, Baukas celâ 16/18. pascha namôs. Telefons 2562.

Ed. Kudwien.

Nurmuischu krahj-aisdewu kase

noturês **30. janwarî** 1910. gadâ sawu

gada sapulzi.

Deenas kahrtiba:

1) Gada rehkina preekschâ likschana.
2) Direktora pahrwehle.
3) Diwidendu isdalischana.
4) Daschadu jautajumu pahrspreeschana.

Ja schini deenâ neeeradisees peeteekoschs beedru skaits, tad tiks otra sapulze notureta **6. februarî** 1910. g., kura buhs pilnspehziga, neluhkojot us atnahkuscho beedru skaitu.

Nurmuischâ, janwarî 1910. g.

Direktori: **M. Kugeneeks. J. Damberg.**
Kasseers: **Akmenkaleis.**

Nost ar selta pulksteneem. Gandrihs **par welti.**

Loti skaisti kungu kabatas **pulksteni** no ihsta amerikaneeschu selta **„Amerika"**, plahni, ar bagatigu graweerejumu; pat ari speziallists newar isschkirt tos no 56. prowes selta pulksteneem, schee pulksteni isnemot winu skaistumu ir wislabakâs konstrukzijas „Jasch", usweltami bes atslehgas, 40 stundâs weenu reisi, reguleti us minuti, ar rakstiku galwoschanu us 8 gadeem. **Preeksch plaschas isplahtischanas** winu zena noteikta 15 rub. weetâ tikai 2 r. 95 k., 2 pulksteni 5 r. 50 k., dahmu pulksteni 3 r. 90 k., pee katra pulksteņa peeleek **pilnigi par welti:** 1) Skaistu jaunas modes kehdi no ta pascha metala, bet dahmu pulksteņim tahdu paschu garu kakla kehdi. 2) Breloks — jauns! Automatisks kinematografs ar interesanteem skateem. 3) Patentota **kabatas** rakstama cetaise — jauns! Zigaru maks un seemescha ahdas maziņsch preeksch pulksteņa aissargaschanas. — Wisi schee preekschmeti kopâ ar tam maswam kapselem slehgtu pulksteni maksâ 4 r. 75 k. Apstellejumi teek issuhtiti pa pastu us pehzmaksu bes eemaksas.

Adrese: Представительство часовъ Америка III. Шмулевича, Варшава, Сосновая 14 — 206 Центр. отд.

Suhtischana par weenu lihds trim pulksteneem 45 kap., us Asijas Kreewiju 65 kap., Sibirtjâ 85 kap. 3009

Mag. J. Hertela

apteek. preeschu pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta celâ № 13,

peedahwâ wisadas laukſaimneezibâ, dahrskopibâ un mahjsaimneezibâ wajadsigas **apteekas prezes.** — **Logu ruhtis** wisadôs leelumôs. — **Eitas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. Parfimerijas,** eeksch- un ahrsemes patentetas **sahles** un **mineraluhdenus. Gumijas prezes.**

Jelgawas slepenpolizeja

zaur scho usaizina 7 deenu laikâ, skaitot no issludinaschanas deenas, personas, kuram buhtu **pasudis**

maks ar naudu

us Jelgawas pilsehtas tirga, eerastees minetâs slepenpolizejas kanzelejâ dehl ussmeschanas, gadijumâ, ja augschminetâ laikâ netiks ussihmets, tiks maks wairaksolischanâ pahrdots un eeguhtâ par winu nauda kâ ari atrasta tiks nodota kronim par labu.

Jelgawâ, 31. dezembrî 1909. g.

Jelgawas slepenpolizejas preekschneeks **Bernewitz.**

Likumigi aissargats.

Galdafahls „Kristals"

Higienisks! No ahrsteem par labu atsihts. Likumigi aissargats. Higienisks!

Leetoschanâ pastahwigi sauss, kadehl fahls pikâs saeeschana pilnigi neeespehjama.

Ihsts tikai originaleepakajumâ: pergamentâ un sewischki pagatawotâ kartonâ. Leetoschanâ ir janem fabrikas stikla flakoni.

Aissargu marka.

J. J. Komen — Rigâ.

Jauns! **Galda fahls „Kristall"** Jauns!

no J. J. Komen fabrikas, Rigâ.

Higienisks. — No ahrsteem par labu atsihts.

Likumigi aissargats.

Leetoschanâ weenmehr sauss, kadehl fahls pikâs saeeschana nenoteek.

Nedrihkst istruhkt neweenâ mahjturibâ un ne us weena galda.

Ihsts tikai originaleepakajumâ: pergamentâ un sewischki pagatawotâ kartonâ. — Leetojot janem fabrikas stikla flakoni.

Leelumâ un masumâ pee

E. Arnal dehleem, Rigâ.

Higienisks! Dsirnawu eelâ 16 — Rahtuscha laukumâ. Jelgawâ. Leepajâ. **Higienisks!**

Wihreescheem,

kas slimo ar paschwahjinaschanu, kuras resultati — weneriskas slimibas, — un atronâs nospeestâ gara stahwokli, zeribu saudejuschi, neapmeerinati paschi ar sawu likteni, **par welti issuhta** sihku redakzijas isdotu prospektu par jauno grahmatu **„Dsimuma nespehjiba un wina dseedinaschana"**, — sastahdita no Saw. wel. galwenâ arm. ahrsta **Hamonda,** nerwu slimibu prof. Juhs winâ atradiseet pamahzibu un labi isskaidroschas atbildes uz wiseem dsihwibas apdraudoscheem jautajumeem. Schi grahmata atnes preeku un rahda isglabbschanâs zeku katram, kas ar winu eepasinees. Ar peeprasijumeem jagreeschâs: Книгоиздательство „Сила Знаніе" Москва, Малая Лубянска, д. О-ва Россія 8, подъѣздъ № 5.

Kuldigâ.
Pastellejumus
us
„Latweeschu Awisêm"
peenem
J. Rosensteina
grahmatu pahrdotawâ,
Leelajâ eelâ.

Kandawâ.
Emil Steina
grahmatu un rakstamu leetu weikalâ
peenem pastellejumus
us
Latweeschu Awisêm.

Jauns!
Gluschi nekaitigas tschaulites ar hawanna wati
„Latwija"
no A. Jaunsema, Rigâ,
sanehma un peedahwâ
S. J. Laserfona
tabakas pahrdotawa,
Jelgawâ,
Katolu eelâ Nr. 11,
jaunbuhwetâ Latw. Beedr. namâ.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibas-apdroschinaschanas Beedribai

statuti un polisu nosazijumi no Eekschleetu ministrijas apstiprinati un „Waldibas Likumu un Pâwehlu Krahjumâ" 24. oktobri 1909. g. II. d. issludinati. To pasnodami wispahribai, beedribas dibinataji usaizina wisus tos, kas wehletos eeguht beedribas paijas, **lihds 1910. gada 15. februarim isdarit parakstischanos us tâm. Peeteikschanâs us apdroschinaschanu ari teek peenemta.** Paiju kapitals 200,000 rbl. leels un sadalits 2000 paijâs, pee kam katra paija 100 rbl. Pehz parakstischanâs slehgschanas paiju kapitals tiks us statutu pamata isdalits starp parakstitajeem. Pee parakstischanâs us paijam jaeemaksâ tuhlit 20% kâ rokas nauda no winu usrakstitas wehrtibas un pee peeteikschanâs us apdroschinaschanu 5 rublus rokas naudas no katras peeteiktas personas. Schis summas pee paiju isdalischanas un apdroschinaschanas noslehgschanas tiks peeskaititas pee eemaksas us paijam un premijam pehz peederibas.

Parakstischanos un peeteikschanos peenem un tuwakas sinas issneedz Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 44, Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedribas kantorî un Latweeschu Sawstarpigâs Apdroschinaschanas Beedribas kantorî (turpat Katolu eelâ № 44) ik darbdeenas no pulksten 10—2 un bes tam pee beedribas dibinatajeem: agronoma **J. Biffeneeka** (Rigâ, Leelajâ Kehninu eelâ № 28; Jelgawâ, Katolu eelâ № 46), agronoma **J. Brasda,** nama ihpaschneeka **P. Kundsina,** nama ihpaschneeka **O. Kuczelis,** nama ihpaschneeka cand. rer. merc. **W. Wihtola,** mahzitaja **J. Reinharda,** nama ihpaschneeka Dr. **P. Strautsela,** swehrinata adwokata **K. Pauluka,** fabrikanta-agronoma **A. Frischmana,** muischas ihpaschneeka Dr. **E. Dsintera,** mahju ihpaschneeka **D. Kahnberga** un nama ihpaschneeka **K. Graudina.**

Dibinataji.

Dr. Levitas, Jelgawâ, Sjera eelâ 1
prakt. un seewweschu ahrsts, ari pa lihdsetajs pee dsemd.
Runajams no 9—11 un no 4—6.

Am. Voegedinga
grahmatu pahrdotawâ
Leepajâ
peenem pastellejumus
us
Latweeschu Awisêm.

Mahzeklis
war peeteikties mechaniskâ un atslehdsneeku darbnizâ **Chr. Biemann,** Jelgawâ, Katolu eelâ 21.

Ar scho pagodinos zeen. publikai pasinot, ka esmu atwehris

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 9,

agrakâ **Stamm un Todlebena** weikalâ

tehjas, kafijas, kolonialpretschu, delikatesu, auglu un wihnu pahrdotawu

sem sawas firmas. Par man lihds schim bagatigi dahwato ustizibu pateikdamees, luhdsu zeen. publiku man ari manâ jaunajâ weikalâ to paschu ustizibu peepaturet. Kreetnu un usmanigu apkalposchanu apsolidams, sihmejos augstzeenibâ

Nikolajs Bergs.

„Rigas Awise".

Politiska un literariska deenas awise,

isdota no „Rigas Awises" Sabeedribas un redigeta no **Fr. Weinberga,** ussahks ar 1910. gadu sawu dewito gada gahjumu.

Awise maksâ:

Bes peesuhtischanas:		Ar peesuhtischanu:	
par 1 gadu	4 rub. 50 kap.	par 1 gadu	6 rub. — kap.
„ 1/2 „	2 „ 30 „	„ 1/2 „	3 „ 10 „
„ 1/4 „	1 „ 20 „	„ 1/4 „	1 „ 65 „
„ 1 mehn.	— „ 50 „	„ 1 mehn.	— „ 85 „

Numurs maksâ 5 kap. — Isdalamâm weetâm teek aprehkinats 10% lehtak.

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rindinu pehz teksta 10 kap.; preekschpusê 30 kap.

„Rigas Awisi" war apstellet winas **isdalamâs weetâs** un **ekspedizijâ:**

Rigâ, Suworowa eelâ Nr. 6
(agrak Gildes eelâ № 4).

„Rigas Awise" aisstahw Latweeschu tautiskâs intreses. Pasneedz wisjaunakâs un plaschakâs sinas par notikumeem sadsihwê. Wina peegreesis nopeetnu wehribu wisam muhsu dsimtenes intresem, it sewischki Latweeschu sadsihwes jautajumeem. Wina weenos un kopos Latweeschu spehkus tais leetâs, kuras prasa weenprahtibu. Wina pasneedz sinas par waldibas nolehmumeem, pahrspreedumus par politiskeem un sabeedriskeem jautajumeem, kâ ari par sinatni, mahksla, literaturas preekschmeteem, awischu apskateem, eekschsemju un ahrsemju leetam, Rigas notikumeem, teesas kroniku, teatri un musiku, tirdsneezibu, saimneezibu un sneegs beletriskus raschojumus.

„Rigas Awises" Sabeedriba.

BEEDINAJUMS

Ar katru deenu wairojoschais peeprasijums pehz **Spermin Poehla** pamudinaja pehdejâ laikâ leelu daudzumu maswehrtigu pakaldarinajumu, kurus veedahwâ sem daschadeem Sperminam lihdsigeem nosaukumeem, (kâ: spermatins, sperminols, spermols, sekarda iswilkums, schkidrums u. t. t.). pee kam winu darbiba no paschcem pakaldarinataseem nostahdita „wzenlihdsigi un pat wehl augstak" par **Sperminu Poehlu.** — Daschu reisi pakaldarinataji israhdâs par laudim, kam naw nekahdu sakaru ar medizinu, kâ p. peem.: apteeku pretschu un parfümera tirgotaji un ziti. — Protams, ka tamlihdsigi pakaldarinajumi ar medizinu un sinibu wispahrigi nesaistâs, bet preeksch tam, lai dotu saweem pakaldarinajumeem siniska karakteri, pakaldarinataji sawâs reklamâs peewed kâ apleezinatajus literaturu un ahrstu atsinibas is **Sperminu Poehla darbibas,** tahdâ zelâ maldinadami ne tik ween slimneekus, bet ari ahrstus.

Tamdehl mehs usskatam par sawu peenahkumu, **darit usmanigas** tas personas, kas leeto **Sperminu,** no tam lihdsigeem pakaldarijumeem sa gatees. Wisas literaturâ atronoschâs daudzâs mahzitu wihru un ahrstu atsauksmes par **Spermina** labapsinigo darbibu, pee **neirastenijas, dsimuma nespehzibas, wezuma wahjibas, histerijas, neiralgijas, masasinibas, dilona, sifilisa, no sekâm ar dsihwsdrabaahrsteschanos, reimatisma, sirdskaitêm** (trekuma, sklerases, puksteschanas, krampjeem, miokarditis), **arteriju, sklerases, alkoholisma, mugurkaula dilona, paralises, wahjuma no mantotâm slimibâm, pahrpuhleschanâs** u. t. t. sihmejâs **tikai us Sperminu-Poehlu,** tamdehl pehrkot luhdsam greest wehribu us nosaukumu

„Spermin-Poehla"

un us firmu, tâ kâ ziti preparati naw nekas zits, kâ pakaldarinajumi **Sperminam-Poehla,** bet kureem naw nekahdas lihdsibas ar to darbibas siuâ, jo kâ weenigais **ihstais Sperminš parahdâs Sperminš-Poehla,** wahzelite **3 rub.** Literaturu issuhta pehz pirmâ preeprasijuma wisdrihsakâ laikâ.

Organu terapeitiskais instituts
Profesora Doktora Poehla un dehlu
Wina Keisariskâs Augstibas Galma preekschstahwji Sw. Peterburgâ. 107892

Izdevēja paspārzinātā persona.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.